

Stierindexdraai april 2024: wijzigingen in rekenmethode leveren weinig veranderingen

Bij de indexdraai van 3 april jl. werd de vierjaarlijkse basisaanpassing vervangen door een jaarlijkse basisaanpassing in april. Deze basisaanpassing gaf qua productie een geringe verschuiving; de liters vielen gemiddeld ruim 80 liter lager uit en de gehalten bleven gelijk. Aan de basis van de 'dubbeldoelbasis', zoals die ook voor de blaarkoppen geldt, staan de MRIJ-koeien met tenminste 87%MRIJ die in 2019 geboren zijn. Voor Blaarkop en FH is dat een redelijk uitgangspunt.

Zoals na elke indexdraai berekenen wij van de 30 meest actuele/recente blaarkopstieren de gemiddelden per onderdelen, en gebruiken dat als 'blaarkopbasis' om de stieren onderling te vergelijken. Dit vormt een stabiele basis voor een reële vergelijking, ook om het verloop van een stier over meerdere jaren te kunnen volgen; want daar zit per stier wel verschil in. In het geheel viel 'levensduur' nu ruim 30 dagen lager uit dan in december 2023, maar toen was dat opeens ruim 30 dagen gunstiger dan in de voorgaande indexdraaien; dus is nu eigenlijk terug naar het gangbare niveau. Sowieso zijn er altijd wel enkele schommelingen. De score voor 'melksnelheid' viel nu twee punten gunstiger uit (gemiddeld '99'). De exterieurkenmerken Type en Frame vielen deze keer iets hoger uit en Uier iets lager.

Er zit een behoorlijke spreiding in tussen de stieren; variërend van melkrijk met lage gehalten tot wat krap in de liters en dan met beste gehalten. Voor doelgerichte fokkerij is er voor ieder wat te kiezen. Bij de beschouwing van de cijfers is enig relativeringsvermogen van belang omdat er bij meerdere stieren cijfers zijn die nog een lage betrouwbaarheid hebben omdat het nog slechts een gering aantal dochters betreft; dat geldt met name nogal eens voor exterieurcijfers en gebruikseigenschappen.

Voor wat betreft de exterieurcijfers viel ons op dat het 'aantal dochters' in de exterieurberekening van meerdere stieren deze keer lager was dan in december 2023. Navraag bij CRV leverde deze verklaring op (refererend aan wat per individuele stier aan informatie te vinden is via de functie 'stierzoeken' (<https://www.cooperatie-crv.nl/zoek-stier/>):

'Wat we tot nu toe toonden was het maximaal aantal dochters met exterieurinformatie. Sinds april vorig jaar maken we ook gebruik van melkrobotinformatie voor een aantal uierkenmerken. Daardoor hadden we meer dochters met exterieurinformatie. Maar dat gold voor een minderheid van de kenmerken. Dus hebben we het aantal op de 'eerste' pagina teruggezet naar het aantal door de inspecteur gekeurde nakomelingen (op de 'achtergrond pagina' is meer detailinformatie te vinden).

Bij voorbeeld: voor de stier Bertus 12 zie je dat er 59 dochters zijn gekeurd voor bijvoorbeeld hoogtemaat en klauwhoek. Maar bij de kenmerken als uierdiepte en achterspeenplaatsing zijn het er 64 > 5 dochters zijn gemolken op een melkrobot waarbij we extra informatie over een aantal uierkenmerken hebben.'

Gemiddeld kregen de 30 stieren er na de indexdraai van december 2023 8 dochters bij. Dit berekend gemiddelde betreft in totaal 6106 dochters. Opvallend was dat Marnix 7 met 27 dochters erbij in vier maanden de meeste dochters erbij kreeg. Hij heeft nu in totaal maar liefst 936 dochters in de index (waarvan veel uit HF-moeders). Zijn aantal zal nog ca. twee jaar toenemen, maar daarna zal het stoppen want het sperma bij KI Kampen is op. Eigenlijk is 936, en over een paar jaar misschien zelfs 1000, teveel voor een blaarkopstier; wij zetten liever een stier meer in... Fedor is als relatieve nieuweling een grote stijger met 24 dochters erbij, gevolgd door De Cock die er ook nog weer 23 dochters bij kreeg.

Fedor heeft een prachtige vererving

De roodblaar **Fedor** (CRV) kreeg in augustus'23 met 31 dochters zijn eerste eigen index. Nu zijn er 70 dochters in de berekening en die leveren hem een heel mooie all-round vererving op. Hij gaat iets meer de melkrichting uit maar de gehalten zijn zonder meer goed: +231 kgm met +0,13%vet en +0,08%eiwit. De 14 gekeurde dochters maken van hem een exterieurtopper die op alle onderdelen kan bovengemiddeld scoort. Hij staat bij de blaarkopstieren achter Peppelen Sunny 4 met stip op '2'. Het sperma is helaas op, maar hij zou heel goed ingezet kunnen worden als stiervader. Vooral met een dochter van Sunny 4 kan het een toplijn worden.

Sander 8 melkstier met persistente en laatrijpe dochters

Roodblaar **Sander 8** (KI Kampen) is evenals Fedor afkomstig uit de stal van Zuidveld. Ze hebben een totaal verschillende afstamming en ook een verschillende vererving. Maar gesteld kan worden dat ook Sander 8 het goed doet. Al weer twee jaar geleden kreeg hij met 30 dochters zijn eerste index en nu zijn het er 75. De index is nogal stabiel met veel melk, een dikke min voor het vetgehalte en een kleine min voor eiwit: +812 kgm met -0,32%vet en -0,08%eiwit. De goed ontwikkelde dochters scoren qua exterieur net iets onder het rasgemiddelde. Daarbij scoort hij beslist goed op persistentie en laatrijpeid (beide '101'). Uiergezondheid '100' is goed, maar op het karakter '89' is helaas wel wat aan te merken. Sander 8 is met '106' geschikt voor gebruik op pinken.

Beide Verdegaal-stieren gaan hun eigen gescheiden wegen

Uit de stal van Jan en Ruth Verdegaal komt de roodblaar **Matts** (KI Samen) tot totaal andere cijfers dan zwartblaar Hendrik (CRV). Qua afstamming zijn ze ook behoorlijk verschillend, maar beide hebben wat HF-bloed. **Matts**, die helaas de bontfactor heeft, doet het best in de gehalten: +0,37%vet en +0,25%eiwit, hij leverde deze keer wel liters in en staat nu op -93 kgm. Het betreft nog maar 33 dochters dus de index in nog niet stabiel, maar de gehalten zullen sterk blijven. Met nog maar 5 gekeurde dochters is over het exterieur nog zeer weinig te zeggen. Wel is hij met '107' zeer geschikt voor gebruik op pinken. **Hendrik** is een melkstier die helaas een veel te laag vetgehalte vererft. Hij staat met 50 dochters op +329 kgm met -0,56%vet en -0,08%eiwit. Uit zijn afstamming van Hemmeer Udo x Italië's Flip kreeg hij duidelijk dat negatieve vetgehalte mee. Met 8 gekeurde dochters is ook over zijn exterieurvererving nog onvoldoende duidelijk.

Franciscus stabiliseert

Franciscus kreeg in augustus'22 zijn eerste index met 27 dochters. Daarna daalde hij in de liters. De laatste paar indexdraaien is hij de hoogste stijger qua 'NVI' (na een fikse daling in april 2023). Met nu 84 dochters in de index blijkt hij vooral een hoog vet vererfer met +0,37%. Daarbij staat hij op -791 kgm en +0,08%eiwit. Bij hem is de invloed van moedersvader Pascal duidelijk. De 23 gekeurde dochters blijken wat minder ontwikkelde dieren die op bijna alle onderdelen - behalve benen (102) - onder het rasgemiddelde blijven.

Obelix

De roodblaar **Obelix** kreeg evenals Franciscus in augustus'22 zijn eerste index, met 30 dochters. Nu heeft hij 55. Zijn vererving valt tegen met -809 kgm met +0,10%vet en +0,13%eiwit. Ook de 13 gekeurde dochters geven een matig exterieurbeeld met '89' voor uiers. Ook uiergezondheid is met '90' zeer matig. Daar lijkt de invloed van moedersvader Bayershoeve Piet (uiergezondheid '86' een belangrijke rol te spelen). Ook vadersvader Marnix 7 blijkt van invloed; op karakter scoort Obelix '88' (Marnix 7 heeft '87'). Obelix is zeer beperkt gebruikt (mede vanwege de bontfactor).

Gerbrand doet het netjes

Roodblaar **Gerbrand** werd door de Blaarkopstichting beschikbaar gesteld (via KI De Toekomst). Er zijn nog slechts 24 dochters in de index, waarvan er ook nog maar één op exterieur gekeurd is. Toch heeft hij beslist een mooie vererving met +181 kgm met

+0,08%vet en -0,08%eiwit. Hij verdient het om meer te worden gebruikt (er is nog voldoende sperma). Gerbrand is met '108' zeer geschikt voor gebruik op pinken.

Nieuw Bromo Zorro; prima uiers en degelijkheid

Met nu 42 dochters in de index is ook bij **Zorro** het aantal nog gering, maar er zijn al wel 14 in de derde lactatie. De liters zijn met -123 kgm iets onder het rasgemiddelde, het vetgehalte is met +0,01% neutraal. Qua productie is het eiwitgehalte met +0,14% een sterk punt. Het allersterkste punt van Zorro zijn de uiers; met '102' zit hij 8 punten boven het gemiddelde. Ook uiergezondheid '101' is prima. Twee eigenschappen die de blaarkopfokkerij heel goed kan gebruiken. De 31 gekeurde dochters scoren met '102' ook prima qua benen. Heel mooi is ook de '102' voor laatrijtheid. Al met al laat Zorro een zeer degelijk beeld zien.

De combinatie van Hemmeer Job-bloed via zijn vader **Martin 2** en moedersvader Rivierduin Remko staat hier garant voor de goede gebruikseigenschappen. Vader **Martin 2** toont met nu 68 dochters duidelijke overeenkomsten met zijn vader Hemmeer Job; een vlot goed gemiddelde productie, all-round degelijkheid en vooral ook persistentie - met '102' heeft Martin 2 de hoogste score – en met laatrijtheid '104' evenaart hij vader Hemmeer Job (die al twee dochters met 100.000 kg melk op naam heeft). Van Martin 2 is nog voldoende sperma bij KI De Toekomst. Martin 2 is met '105' geschikt voor gebruik op pinken.

Rooie Rinus keurige productievererver

Bij K Kampen is naast Sander 8 ook de roodblaar **Rooie Rinus** beschikbaar. Hij heeft nu 83 dochters in de index. Qua productie-vererving laat hij een ander beeld zien dan Sander 8, en daarmee lijken deze twee goed te combineren qua inzet. Rooie Rinus zit met +12 kgm op het rasgemiddelde, maar doet het met +0,19%vet en +0,18%eiwit prima in de gehalten. Zijn dochters zijn nogal melktypisch en wat fijngebouwd, tonen iets minder robuustheid. De uiers zijn soms wat minder goed in balans, en de uiergezondheid is met '89' niet in orde. De melksnelheid is hoog met '105'. Mogelijk zou het kunnen zijn dat ze wat makkelijk melk uitliggen en dat er daarmee meer infectierisico is? (*wie het weer mag het zeggen*). Over het karakter '104' zijn de veehouders zeer te spreken.

Nog iets over enkele andere stieren

Het voert te ver om alle stieren uitgebreid toe te lichten, maar enkelen zijn de moeite waard om iets van te vermelden. Zo ook drie stieren uit stal Zuidveld. Waar Fedor tot nu toe de laatst ingezette Zuidveld-stier is, gingen Sander 8, Jari 2, Jochem 2, Jonno, Leo 4, Bertus 12, Bertus 13, Marnix 8 en Marnix 7 hem voor (10 in totaal). Meest recent: **Jari 2** heeft nu 98 dochters in de index. Hij valt op als melkstier met lage gehalten: +717 kgm met -0,30%vet en -0,16%eiwit. Daarbij geeft hij prima ontwikkelde, sterke dochters met prima uiers. **Jonno** is ook een echte melkstier met +481 kgm met +0,01%vet, maar een laag eiwitgehalte met -0,24%. De dochters hebben een aangenaam karakter ('105') en zijn laatrij. **Jochem 2** is meer een goede all-round stier met +261 kgm met -0,01%vet en +0,03%eiwit. Het zijn wat fijngebouwde dochters met goede uiers maar ze zijn wat vroegrijp in iets minder robuust. Hij is geschikt voor gebruik op pinken.

De Graslanden Markiem is vooral een prima gehaltenstier met +0,27%vet en +0,14%eiwit. Qua liters laat hij het met -406 kgm wat zitten, terwijl zijn moeder zeer melkrijk was. Uiergezondheid is goed, maar de uievorm is nogal eens slordig ('89').

Opvallend zijn ook de scores van Peppelen Bas 3 en Peppelen Sunny 4. Zij werden bij CRV eerder ingezet dan Zeeoogst Govert en De Cock maar hebben ongeveer 100 dochters minder aan de melk gekregen. Hoe dat kan, is mij niet duidelijk.

Met name **Sunny 4** weet positieve indruk te maken. Hij scoort echt in overtreffende trap voor wat betreft levensduur: **+600 !** Hij heeft dan ook de hoogste exterior score (totaal '103'), met zeer goede benen ('107') en prima uiers (6 punten boven het rasgemiddelde). Daarbij zijn de dochters laatrijtheid, en houden de veehouders ze graag lang aan. Het is wenselijk dat er nog een zoon van Sunny 4, of een paar zonen van de beste dochters van Sunny 4 via KI beschikbaar komt/komen. *Een combinatie met Fedor zou iets heel moois in petto kunnen hebben.*

Stalgenoot **Bas 3** is een zeer extreme melkstier met +1507 kgm met -0,59%vet en -0,29%eiwit. Qua gebruikseigenschappen en exterieur, onder andere 'uier 89' kan hij bij lange na niet tippen aan Sunny 4. Ook met de uiergezondheid '89' is het niet in orde. Het is wel aardig dat er zulke extremen binnen het ras mogelijk zijn, dat verruimt de bandbreedte. Bas 3 zal best meerdere prima dochters hebben voortgebracht, maar op de lange termijn zit er duidelijk meer perspectief in de genen van Sunny 4.

Bij 'dubbeldoel' telt er meer dan melk alleen

In voorgaande toelichting ging het vooral over productie en exterieur en bruikbaarheid in de melkveehouderij. Dat de indexen op de achtergrond ook enige informatie bieden omtrent de vleeskwaliteiten is voor menigeen minder bekend. Stieren krijgen een 'vlees-index', en blaarkopstieren scoren gemiddeld '100'. De betrouwbaarheid is over het algemeen aan de lage kant omdat het vaak over weinig nakomelingen gaat. Het gaat eerst om de kwaliteiten van de kalveren, en later ook over koeien en stieren. Wat zeker opvalt is dat de blaarkopstieren nagenoeg allen zeer goed scoren op 'beveleedheid' (zowel bij koe, kalf en stier) en daarbij een lage 'vetbedekking' hebben. En dat op dubbeldoel(= MRIJ)-basis; omgerekend ten opzichte van HF komt het nog veel gunstiger uit!

Hiermee komen duidelijk de bijzondere vleeskwaliteiten van de Blaarkop goed tot uiting. Dat onderstreept de zeer goede geschiktheid voor benutting voor de zoogkoeienhouderij / natuurweiderij. Het advies daarbij om juist die blaarkoppen te benutten die niet te melkrijk zijn, en foklijnen met hogere gehalten zodat de melk voor de kalveren een goede groei genereert.

En nu verder...

Voor een goed behoud van het dubbeldoeltype is het van belang om het rastype goed in de gaten te houden, niet 'teveel' in de melkrichting te fokken maar ook aandacht voor de beveleedheid te houden; het hoeven en moeten niet altijd de koeien met de hoogste lactatiewaarden zijn die 'stiermoeder' worden. Er is voldoende breedte in de populatie om aan alle kwaliteiten voldoende aandacht te schenken.

De volgende indexdraai is op 14-8-2024. De informatie daarvan zal uitgebreid besproken worden in De Blaarkopper sept.'24.

De cijfers bij Stiereninformatie op www.blaarkopnet.nl zijn/worden geactualiseerd.

Wilt u meer weten? Kijk dan bij **Stiereninformatie**.

Wilt u meer weten van de stieren? Wij in ieder geval ook...!

Wij willen voor en van u ook graag meer weten, zodat wij ieder nog beter over de stieren kunnen informeren...aangaande de praktijkervaringen etc. Voor het aanleveren van ervaringen met dochters van stieren kunt u gebruik maken van het **'Dochtertevredenheidsformulier'**. Naast informatie uit MPR en Bedrijfsinspectie (exterieurcontrole door stamboekinspecteurs) kan dit meer duidelijkheid geven.

Meer detailinformatie van alle stieren kunt u vinden op <https://www.cooperatie-crv.nl/zoek-stier/>